

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	Maj-juni 2025
Institution	Kolding Hf og VUC
Uddannelse	Hf
Fag og niveau	Historie B
Lærer(e)	Michael Bork
Hold	Hib2 2408

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Forløb 01	Vikingetiden
Forløb 02	Kvindesyn og trolddom
Forløb 03	Enevælde og oplysningstid
Forløb 04	Det svære demokrati
Forløb 05	Danmark på Guldkysten
Forløb 06	Hitlers vej til magten
Forløb 07	Fra verdenskrig til kold krig
Forløb 08	Fra fattighjælp til velfærdsstat
Forløb 09	Kampen om indvandringen
Forløb 10	Historieopgaven

Omfang af det gennemgående materiale er 423,5 sider.

01 VIKINGETIDEN

Forløbets indhold, fokus og faglige mål

Undervisningsforløbet om vikingetiden fokuserede på hovedlinjerne i Danmarks og Europas historie i perioden fra det 8. til det 11. århundrede. Det dækkede vigtige begivenheder som de første dokumenterede vikingeangreb i 793 og Harald Blåtands kristendomsaccept i 960-965 igennem bl.a. en metodisk-kritiske analyse af samtidige beretninger om hans omvendelse til kristendommen. Forløbet udforskede nationale og internationale samarbejdsrelationer igennem vikingernes rejser, bosættelser og kultur, herunder deres brug af floder og søveje samt etableringen af områder som Danelagen og Normandie. Der blev også lagt vægt på periodens historiebrug og dens rolle i formningen af national identitet og politik. Undervisningsforløbet undersøgte vikingetidens betydning for Danmarks historie og Europas udvikling. Endelig fungerede forløbet som en introduktion til fagets identitet og metoder.

Kernestof

Hovedlinjer i Danmarks og Europas historie, nationale og internationale konflikter og samarbejdsrelationer.

Anvendt materiale

Kernestof

- Peter Madsen: Vores Danmarkshistorie, Indledning, Vikingesamfundet, Vikingetiden, 800-1050. Forlaget Columbus, 2022. (8,5 s.)
- DR TV: Historien om Danmark – Vikingetiden. (5 s.)
- Bjørn Matsen m.fl.: Vikinger - indsiget og udsyn s. 10-12, s 129-131. Forlaget Systime, 2008. (3 s.)
- Carl-Johan Bryld: Danmark – tider og temaer, Kristendommens sejr. Forlaget Systime, 2024. (2 s.)
- DR TV: Danernes store religionsskifte. (5 s.)
- Diverse korte kildeuddrag: Ottars beretning om sin rejse til Hedeby, Turtushi om Hedeby, Den Angelsaksiske Krønike for året 793, Ibn Fadlan om vikingernes skikke, Harald Blåtands kumler på den store Jelling-sten, brev fra pave Nikolaus d. 1. til kong Horik d. 2, 860. (1 s. i alt)
- Knud Ryg Olsen (red): Grundbog til Danmarkshistorien, Adam af Bremen om Haralds omvendelse, Widukind om Haralds omvendelse. Forlaget Systime, 2024. (2 s.)

Omfang:

- Antal sider: 26,5 sider. Samlet undervisningstid: 10,5 timer.

Arbejdsformer

Klasseundervisning, individuelt arbejde og gruppearbejde.

02 KVINDESYN OG TROLDDOM

Forløbets indhold, fokus og faglige mål

Undervisningsforløbet fokuserede på reformationen som central begivenhed i Europas historie og indflydelse i Danmark fra det 16. århundrede og frem. Det dækkede vigtige begivenheder, nøglepersoner som Martin Luther, Christian 4. og Maren Splids, samt konsekvenserne af reformationen på samfundet og kvinders rolle. Det udforskede også trolddomsforfølgelsernes betydning og trykpressens rolle i spredningen af ideer. Essensen var reformationens dybe præg på både religion, politik og kultur i Danmark.

Kernestof

Hovedlinjer i Danmarks og Europas historie.

Anvendte materialer

Kernestof

- Carl-Johan Bryld: Danmark - tider og temaer, Et samfund i vækst, Byerne, borgerne og kongemagten, Den lutherske reformation, Reformation og enevælde, Heksetro og hekseforfølgelse. Forlaget Systime, 2024. (10 s.)
- Irene Petersen: Danske domstole hårdere end Inkvisitionen. Videnskab.dk, 2009. (3 s.)
- Ribe Mediehus: Maren Splids - heksen. Danhostel Ribe, 2024. (1 s.)
- Danmarkshistorien.dk: Da Hans Tausen indledte byreformationen i Viborg. Aarhus Universitet, 2017. (3 s.)
- DR TV: 'Liv i renæssancen – de satans kvinder'. (5 s.)
- DR TV: Historien om Danmark – Reformation og renæssance'. (5 s.)
- Den Gamle By: Konfirmation var livsvigtig i 1800-tallet'. YouTube, 2014. (2 s.)
- Michael Bork: Manus og rollefordeling til genopførelse af retssagen mod Maren Splids. Materialet er skrevet til dette undervisningsforløb. (3 s.)

Omfang:

Antal sider: 29 sider. Samlet undervisningstid: 10,5 timer.

Arbejdsformer

Klasseundervisning, individuelt arbejde og gruppearbejde. Desuden indgik en ekskursion til Koldinghus, hvor kursisterne deltog i et rollespil, hvor de genopførte retssagen mod Maren Splids.

03 ENEVÆLDE OG OPLYSNINGSTID

Forløbets indhold, fokus og faglige mål

Undervisningsforløbet fokuserede på perioden i Danmark fra 1600-tallet til 1700-tallet og dens betydning for samfundsudviklingen. Det dækkede vigtige begivenheder i Danmarks historie som indførelsen af enevælden under kong Frederik 3. i 1660, "Struensee-affæren" og de sociale reformer og landboreformer, der fandt sted under og efter enevælden. Forløbet udforskede også oplysningstidens ideer og bevægelser i Danmark, herunder betydningen af oplysningstænkere som John Locke, Adam Schmidt, Voltaire, Montesquieu og Rousseau samt en metodisk-kritisk analyse af Struensees kritik af den enevældige administration under lensgreve Bernstorff. Der blev der lagt vægt på enevældens politiske struktur og reformernes indflydelse på samfundet, herunder stavnsbåndets ophævelse og landboreformernes konsekvenser.

Kernestof

Hovedlinjer i Danmarks, Europas og verdens historie, forandringer i levevilkår, teknologi og produktion.

Anvendte materialer

Kernestof

- Carl-Johan Bryld: Danmark – tider og temaer, Enevælden indføres, Den nye enevældestat, Moderniseringen af staten, Mod rationalisme og oplysning, Den oplyste enevælde, De store landboreformer, Bondens frigørelse og Reformernes resultater. Forlaget Systime, 2024. (10 s.)
- Carl-Johan Bryld: Danmark – tider og temaer. Interview med Michael Bregnsbo: Hvad er enevælde. Forlaget Systime, 2024. (1 s.)
- Carl-Johan Bryld: Danmark – tider og temaer. Interview med Erland Porsmose: En typisk dansk landsby, Landsbyernes alder og Om fællesskab og udskiftning. Forlaget Systime, 2024. (5 s.)
- Inge Adriansen m.fl.: Fra oplysningstiden til europæisk ekspansion, Oplysningstiden, Menneske og samfund. Gyldendal, 2016. (3 s.)
- DR TV: Historien om Danmark: Enevælde og oplysningstid. (5 s.)
- DR TV: Dengang vi var bønder [1:6] - Fæstebonde. (5 s.)
- Carl-Johan Bryld: Danmark – tider og temaer, Johann Friedrich Struensees forsvarsskrift, 1772. Forlaget Systime, 2024. (2 s.)
- Nikolaj Arcel (instruktør): En kongelig affære. Nordisk Film Distribution A/S, 2012. (20 s.)
- Michael Bork: Rollebeskrivelse af forskellige typer af bondefamilier i 1700-tallets Danmark. Materialet er skrevet til dette undervisningsforløb. (1,5 s.)

Omfang

Antal sider: 52,5 sider. Samlet undervisningstid: 10,5 timer.

Arbejdsformer

Klasseundervisning, individuelt arbejde og gruppearbejde.

04 DET SVÆRE DEMOKRATI

Forløbets indhold, fokus og faglige mål

Undervisningsforløbet fokuserede på udviklingen af demokrati i Danmark fra midten af 1800-tallet og frem. Det dækkede vigtige begivenheder som den danske revolution i 1848, indførelsen af Grundloven i 1849 og etableringen af parlamentarisme i 1901. Forløbet undersøgte også andre demokratiske milepæle, såsom udvidelsen af valgretten til kvinder og tjenestefolk i 1915, herunder en metodisk-kritisk analyse af argumenterne imod kvindelig valgret, samt afskaffelsen af Landstinget i 1953. Der blev lagt vægt på de sociale og politiske omvæltninger i perioden nationalt, europæisk og globalt, samt på forskellige revolutionstyper og demokratiets udfordringer. Undervisningsforløbet undersøgte betydningen af disse begivenheder for udviklingen af demokrati og samfund i Danmark.

Kernestof

Hovedlinjer i Danmarks, Europas og verdens historie, styreformer, herunder demokrati og demokratiseringsprocesser.

Anvendte materialer

Kernestof

- Carl-Johan Bryld: Verden før 1914 – i dansk perspektiv. Revolutionernes epoke 1776-1848. Forlaget Systime, 2024. (2,5 s.)
- Andreas Bonne Sindberg m.fl.: Kampen om det gode samfund, Fra enevælde til demokrati – Grundloven 1849. Systime, 2024. (3,5 s.)
- Carl-Johan Bryld: Danmark – tider og temaer. Partierne dannes: Venstre og Højre, Kampen om parlamentarismen 1875-1901 og Et politisk system formes. Forlaget Systime, 2024. (5,5 s.)
- Bodil Olesen: Kvindelig valgret 1849-1915. Danmarkshistorien.dk., 2017. (2 s.)
- DR TV: Historien om Danmark: Grundloven, folket og magten. (5 s.)
- DR TV: Kvindens valgret 100 år (1 s.)
- Aarhus Universitet: Miniforedrag med Anne Engelst Nørgaard – Historien om de 7 F'er. Danmarkshistorien.dk, 2013. (1 s.)
- Aarhus Universitet: Carl Ploug i Landstinget om kommunal stemmeret til kvinder. Danmarkshistorien.dk., 2014. (2,5 s.)

Omfang

Antal sider: 23 sider. Samlet undervisningstid: 10,5 timer.

Arbejdsformer

Klasseundervisning, individuelt arbejde og gruppearbejde.

05 DANMARK PÅ GULDKYSTEN

Forløbets indhold, fokus og faglige mål

Undervisningsforløbet fokuserede på Danmarks historiske tilstedeværelse på Afrikas Guldkyst og landets rolle i slavehandlen. Det dækkede vigtige begivenheder i Danmarks, Europas og verdens historie som det første kulturmøde mellem europæere og afrikanere i 1485, etableringen af dansk fodfæste på Guldkysten i 1658 og indeholdt desuden en metodisk-kritisk analyse af Christian 7.s forbud mod slavehandlen i 1792. Forløbet undersøgte også betydningen af samspillet mellem den danske enevælde og aktører som Ernst Schimmelmann og diskuterede spørgsmålet om, hvorvidt historiefaget kan medvirke til at forstå og løse problemer i nutiden, herunder om Danmark bør påtage sig ansvar og give en officiel undskyldning for sin rolle i slavehandlen.

Kernestof

Centrale udviklingslinjer og begivenheder i Danmarks, Europas og verdens historie, kulturer og kulturmøder i Europas og verdens historie, globalisering, indsigt i hvordan historiefaget kan medvirke til at forstå og løse problemer i nutiden.

Anvendte materialer

Kernestof

- Poul Steiner Jensen (red): Afrikas historie – mødet mellem sorte og hvide, Guldkysten og søfarerne, Danmark og det sorte guld, Danmark på Guldkysten. Forlaget Systime, 2016. (10 s.)
- Aarhus Universitet: Miniforedrag - dansk kolonihistorie. Danmarkshistorien.dk, 2011. (1 s.)
- DR TV: Slavenation Danmark, afsnit 1, Slavenation Danmark, afsnit 2 (10 s.)
- Kristian Iversen m.fl.: Danmarkshistorie mellem erindring og glemsel: Dansk angerpolitik - eller mangel på samme? Forlaget Columbus, 2024. (2,5 s.)
- Aarhus Universitet: Forordning om negerhandlen, 16. marts 1792. Danmarkshistorien.dk, 2022. (1,5 s.)

Omfang

Antal sider: 24 sider. Samlet undervisningstid: 7,5 timer.

Arbejdsformer

Klasseundervisning, individuelt arbejde og gruppearbejde.

06 HITLERS VEJ TIL MAGTEN

Forløbets indhold, fokus og faglige mål

Undervisningsforløbet fokuserede på Tysklands turbulente periode fra efter Første Verdenskrig til Nazitysklands opståen med perspektiver til Holocaust. Centrale begivenheder som Versaillestraktaten i 1919, Weimarforfatningens indførelse og Hitlers vej til magten blev fremhævet. Dette omfattede samspillet mellem vigtige personer som Woodrow Wilson, Clemenceau og aktører som de politiske partier i Weimarrepublikken. Begreber som hyperinflation, polarisering og antisemitisme udforskedes også. Forløbet inkluderede også arbejde med den fælles skyld, som mange tyskere i dag føler efter Anden Verdenskrig, og hvordan man har forsøgt at bearbejde den.

Kernestof

Hovedlinjer i Danmarks, Europas og verdens historie, styreformer, herunder demokrati og demokratiseringsprocesser, politiske ideologier, herunder ideologernes kamp i det 20. århundrede, Holocaust, nationale og internationale konflikter og samarbejdsrelationer, indsigt i hvordan historiefaget kan medvirke til at forstå og løse problemer i nutiden.

Anvendte materialer

Kernestof

- Carl-Johan Bryld: Verden efter 1914 – i dansk perspektiv. Freden: Idéer og virkelighed, Wilson's idéer, Ikke forhandlinger, men et diktat, Versaillestraktaten, Økonomisk krise efter Første Verdenskrig, Fire økonomiske faser 1918-1939, Erstatningsproblemet, Verdenskrisen 1929, Politisk polarisering, Tyskland: Weimarrepublikkens svaghed, Modstanden mod Weimarrepublikken, Hitler og nazistpartiet, Hitlers vej til magten, Hitler danner regering 1933, En nazistisk étpartistat. Forlaget Systime, 2022. (16 s.)
- Sophie Preisler Nørgaard m.fl.: Unge tyskere skammer sig stadig over nazitid. Kristeligt Dagblad, 2012. (2 s.)
- Egil Barkfeldt: Ti vigtige ting af vide om Hitler. Kristeligt Dagblad, 2011. (2,5 s.)
- Jacob Halvas Bjerre: Holocaust. Nazismens raceideologi, Partiprogrammet og Mein Kampf. Forlaget Frydenlund, 2012. (5 s.)
- MitCFU: Den umulige fred 1 og 2 (2018) (10 s.)
- Peter Frederiksen: Ideologernes kamp, Nazistpartiets 25-punktsprogram. Systime, 2024. (2 s.)
- Michael Bork: Beskrivelse af fiktiv tysk familie og deres økonomiske og sociale udfordringer i henholdsvis 1928 og 1932. (1,5 s.) samt rollespil om det politiske liv i Weimarrepublikken (3,5 s.). Materialet har jeg skrevet specifikt til dette undervisningsforløb.

Omfang

Antal sider: 40,5 sider. Samlet undervisningstid: 12 timer.

Arbejdsformer

Klasseundervisning, individuelt arbejde og gruppearbejde. Desuden indgik et rollespil, hvor kursisterne skulle repræsentere Weimarrepublikkens politiske partier og samarbejde om at løse Tysklands udfordringer.

07 FRA VERDENSKRIG TIL KOLD KRIG

Forløbets indhold, fokus og faglige mål

Undervisningsforløbet udforskede overgangen fra Anden Verdenskrig til den kolde krig. Centrale datoer, begivenheder i Europas og verdens historie samt personer som Stalin, Churchill, Roosevelt, Truman, George Kennan og Nikolai Novikov blev fremhævet. Der blev foretaget en metodisk-kritisk analyse af de fjendebilleder, som blandt andre Kennan og Novikov medvirkede til at skabe under de indledende faser af den kolde krig. Forskellige politiske ideologier og økonomiske systemer, samt begreber som bipolaritet og inddæmning, blev også udforsket. Der var også en sammenligning af forskellige historikeres forklaringer på ansvaret for blokdelingen og spændingen, samt deres vurderinger af Trumandoktrinen, Marshallhjælpen og våbenkapløbet.

Kernestof

Hovedlinjer i Danmarks, Europas og verdens historie, styreformer, herunder demokrati, politiske ideologier, herunder ideologiernes kamp i det 20. århundrede, nationale og internationale konflikter og samarbejdsrelationer.

Anvendte materialer

Kernestof

- Carl-Johan Bryld: Verden efter 1914 – i dansk perspektiv: Den kolde krig. Modsætningerne mellem de tidligere allierede, Europas deling 1944-1949, "Folkedemokratiseringen" af Østeuropa, To tyske stater, Trumandoktrinen og Marshall-planen, Hvem havde ansvaret? , Revisionisterne og Mellem traditionalisme og revisionisme, Ambassadør Novikov om USA's politik, 27. sept. 1946, George Kennan om Sovjetunionens politik, 1946. Forlaget Systime, 2024. (13 s.)
- Roger Donaldson (instruktør): Thirteen Days. New Line Cinema, 2000. (20 s.)
- MitCFU: Fra verdenskrig til kold krig 1 og 2, 2018. (10 s.)

Omfang

Antal sider: 63 sider. Samlet undervisningstid: 10,5 timer.

Arbejdsformer

Klasseundervisning, individuelt arbejde og gruppearbejde.

08 FRA FATTIGHJÆLP TIL VELFÆRDSSTAT

Forløbets indhold, fokus og faglige mål

Undervisningsforløbet så på udviklingen af socialpolitikken i Danmark fra 1800-tallet til oprettelsen af velfærdsstaten. Dette omfattede centrale datoer som indførelsen af Grundloven i 1849 og forskellige love om social sikring, samt vigtige begivenheder som Wall Street-krakket i 1929 og den efterfølgende verdenskrise. Fokus var i høj grad samspillet mellem individ og samfund, herunder spørgsmålet om selvforskyldt fattigdom og overgangen fra natvægterstat til velfærdsstat, industrialisering og urbanisering. Kernepersoner som Ernst Hansen og K.K. Steincke samt begreber som værdigt og ikke-værdigt trængende og socialreformer var centrale.

Kernestof

Hovedlinjer i Danmarks, Europas og verdens historie, forandringer i levevilkår, teknologi og produktion, politiske ideologier, herunder ideologiernes kamp i det 20. århundrede, nationale konflikter og samarbejdsrelationer.

Anvendte materialer

Kernestof

- Andreas Bonne Sindberg m.fl.: Kampen for det gode samfund - Historie, samfund, religion. Den gode stat - fra natvægterstat til velfærdssamfund. Forlaget Systime, 2024. (2 s.)
- Michael Bork: Velfærdstatsstatens rødder, Opbygningen af en velfærdsstat. Materialet er skrevet særligt til dette undervisningsforløb. (5 s.)
- DR TV: Historien om de fattige 1:4 – 1870-1920, Historien om de fattige 2:4 – 1920-1950, Historien om de fattige 3:4 – 1950-1974. (15 s.)
- Inge Adriansen m.fl.: Fra oplysningstid til europæisk ekspansion. Velfærdstatsens rødder, Mellemløstiden - et socialpolitisk nybrud, De håbløst lange køer af arbejdsløse. Forlaget Systime, 2016. (6 s.)
- Carl-Johan Bryld: Danmark – tider og temaer, Omsorg og uddannelse. Systime, 2024. (3,5 s.)
- Aarhus Universitet: Junigrundlovens §89. Danmarkshistorien.dk, 2016. (0,5 s.)
- Michael Bork: "Hos fattigvæsenet" – et rollespil, jeg har skrevet særligt til dette undervisningsforløb. (2 s.)

Omfang

Antal sider: 32 sider. Samlet undervisning: 10,5 timer.

Arbejdsformer

Klasseundervisning, individuelt arbejde og gruppearbejde. Desuden indgik et rollespil, hvor kursisterne skulle genopføre, hvordan fattige skulle søge om fattighjælp, inden Steinckes socialreform og indførelsen af rettighedsprincippet i dansk socialpolitik.

09 KAMPEN OM INDVANDRINGEN

Forløbets indhold, fokus og faglige mål

Dette forløb så på udviklingen af Danmarks udlændingepolitik fra 1950'erne og frem. Det udforskede politiske beslutninger, som f.eks. vedtagelsen af Udlændingeloven i 1983 og dannelsen af Dansk Folkeparti i 1995, der har haft afgørende indflydelse på den nationale politik. Centrale aktører som Pia Kjærsgaard, Søren Krarup og Hans Gamlemtoft-Hansen fremhævedes, og deres rolle i at forme den politiske dagsorden blev undersøgt. Desuden blev den folkelige opbakning til strammere udlændingepolitik analyseret og begreber som gæstearbejdere, familiesammenføring og ghettodannelse udforsket for at give et dybere indblik i de komplekse dynamikker, der præger indvandringsdebatten i Danmark, herunder det øgede fokus på den påståede trussel fra islam. Endelig blev der inkluderet en analyse af de forskellige forklaringer på Danmarks udfordringer med den ny indvandring, herunder en metodisk-kritisk analyse af højrefløjen repræsenteret ved Pia Kjærsgaard og Dansk Folkepartis synspunkter.

Kernestof

Kulturer og kulturmøder i Europas og verdens historie, nationale og internationale konflikter og samarbejdsrelationer, globalisering.

Anvendte materialer

Kernestof

- Arbejdermuseet: Indvandrere. (2, 5 s.)
- Carolina Kamil: De, der blev i Tyrkiet - de lever bedre end os. Berlingske Tidende, 2016. (4 s.)
- Aarhus Universitet: Indvandring i velfærdsstaten efter 1965. Danmarkshistorien.dk, 2018. (1 s.)
- Michael Bork: Verdens mest menneskevenlige lov, Udlændingebatten ændrer karakter, Oprøret på Vestegnen. Materialet er skrevet særligt til dette undervisningsforløb. (9 s.)
- DR TV: Kampen om indvandringen – Verdens mest menneskevenlige lov | Ikke en krone! | Oprøret på Vestegnen | Stuerne bliver I aldrig (20 s.)
- Poul Steiner Jensen (red): Den ny indvandring. Den politiske situation i perioden | Systemskiftet 2001 | Periodens politiske situation. Systime, 2024. (7 s.)
- Poul Steiner Jensen (red): Den ny indvandring. Tale af Pia Kjærsgaard på Dansk Folkepartis årsmøde, 1999. Systime, 2024. (2 s.)

Omfang

Antal sider: 45,5 sider. Samlet undervisningstid: 13,5 timer.

Arbejdsformer

Klasseundervisning, individuelt arbejde og gruppearbejde.

10 HISTORIEOPGAVEN

Forløbets indhold, fokus og faglige mål

Dette undervisningsforløb havde to primære formål: at udvikle kursisternes evne til at arbejde med, herunder formidle og remediere, historiefaglige problemstillinger og at introducere dem til de formelle krav ved den større skriftlige opgaver på Hf (SSO). Gennem skrivningen af en 5-8 siders opgave dykkede kursisterne ned i historiske emner fra undervisningen ved hjælp af fagets begreber og metoder, hvor de i indledningen til deres opgaver blev bedt om at begrunde formidlingsmæssige valg. I forlængelse af opgaveskrivningen blev der også arbejdet med, at kursisterne selv skulle formulere historiefaglige problemstillinger.

Kernestof

Afhang af emnevalg.

Anvendte materialer

Kernestof

- Michael Bork: Skriveguide. Materialet har jeg skrevet særligt til dette undervisningsforløb. (8 s.)
- Kursisterne læste, hvad der skønsmæssigt sammenlagt svarer til 100 sider.

Omfang

Antal sider: 108 sider. Samlet undervisningstid: 13,5 timer. Kursisterne brugte desuden tid uden for undervisningen. Vi arbejder lektieintegreret på min skole, og jeg må derfor ikke give mine kursister læselektier for, men skriftlige opgaver som historieopgaven er undtaget fra dette krav.

Arbejdsformer

Klasseundervisning, individuelt og projektorienteret arbejde.